

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 319/2016-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpenej advokátom Mgr. Dávidom Štefankom, Kutlíkova 17, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015, uzneseniami Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. PK-1 T 39/2015-11248 zo 17. decembra 2015 a č. k. PK-1 T 39/2015-11294 zo 17. decembra 2015 a uzneseniami Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016 a sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“), uzneseniami Špecializovaného trestného súdu v Pezinku (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) č. k. PK-1 T 39/2015-11248 zo 17. decembra 2015 a č. k. PK-1 T 39/2015-11294 zo 17. decembra 2015, uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016, ako aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“; spolu aj „napadnuté rozhodnutia“).

Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že napadnutými rozhodnutiami boli porušené jej základné práva, a to „právo na zákonného sudcu uvedené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru, právo na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru, právo byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu uvedeného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru, právo na prejednanie veci bez zbytočných prietahov a zásada rovnosti zbraní podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovor a tiež právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 Ústavy SR a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru“.

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že voči sťažovateľke a ďalším obvineným je okresným súdom vedené trestné konanie pre obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu podľa § 223 ods. 1, 3 písm. c) a ods. 5 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) a i) Trestného zákona v časti dokonaný a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona.

Okresný súd 24. novembra 2015 uznesením podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku postúpil predmetnú trestnú vec špecializovanému trestnému súdu, pretože dospel k záveru, že na prerokovanie veci nie je príslušný, lebo podľa jeho názoru ide o trestnú vec spáchanú zločineckou skupinou podľa § 129 ods. 4 Trestného zákona, a nie organizovanou skupinou podľa § 129 ods. 2 Trestného zákona, ako to je uvedené v obžalobe.

Sťažovateľka následne podala prostredníctvom svojho obhajcu okresnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby zo 4. decembra 2015. Okresný súd jej žiadosť o prepustenie z väzby postúpil špecializovanému trestnému súdu.

Dňa 17. decembra 2015 špecializovaný trestný súd uznesením č. k. PK-1 T 39/2015-11248 podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného zákona *per analogiam* vyslovil svoju vecnú nepríslušnosť, čím vyvolal spor o príslušnosť. Následne uznesením č. k. PK-1 T 39/2015-11294 (ďalej len „rozhodnutie o väzbe“) rozhodol, že podľa § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby zo 4. decembra 2015 zamietla. Zároveň podľa § 72 ods. 1 písm. b) a § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku neprijal jej písomný sľub, podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol jej návrh na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a podľa § 81 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného poriadku neprijal ani ponúknutú peňažnú záruku. Proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu o väzbe podala sťažovateľka sťažnosť.

Najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľky proti rozhodnutiu o väzbe špecializovaného trestného súdu ako nedôvodnú.

Dňa 11. januára 2016 najvyšší súd uznesením sp. zn. 2 Ndt 27/2015 rozhodol, že príslušným súdom na konanie v prvom stupni v trestnej veci sťažovateľky je okresný súd.

Vo vzťahu k príslušnosti okresného súdu na konanie sťažovateľka uvádza, že okresný súd v priebehu prípravného konania vychádzal z toho, že skutok bol spáchaný organizovanou skupinou, avšak po podaní obžaloby zaujal stanovisko, že skutok mal byť spáchaný zločineckou skupinou. Domnieva sa, že taká významná okolnosť, akou je posúdenie právnej kvalifikácie foriem trestnej súčinnosti a v dôsledku toho aj príslušnosti súdu, musela byť okresnému súdu známa už skôr, pričom k zmene právneho posúdenia (po podaní obžaloby) došlo bez toho, aby sa zistili nové okolnosti, na základe ktorých by bolo možné zmeniť právnu kvalifikáciu. Podľa sťažovateľky zodpovednosť za vyvolanie sporu o príslušnosť medzi porušovateľmi okresným súdom a špecializovaným trestným súdom nesie sudkyňa okresného súdu, ktorá je v predmetnej trestnej veci predsedníčkou senátu. Podľa sťažovateľky si táto sudkyňa zrejme vôbec neuvedomila, *„akých vážnych pochybnosti vo vzťahu k legálnosti jej doterajšieho rozhodovania sa dopustila a rovnako nezvážila vážnosť, ako aj dopad právnych dôsledkov v podobe porušenia práva sťažovateľky na spravodlivý proces“*.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na to, že voči tejto sudkyňi bolo podaných viacero podnetov a výhrad, pretože existujú dôvodné a oprávnené pochybnosti o jej objektívnom a nestrannom rozhodovaní v predmetnej trestnej veci, čo podľa nej odporuje zásadám spravodlivého súdneho konania. Jej zotrvaním ako zákonného sudcu došlo podľa sťažovateľky k porušeniu jej základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj základného práva podľa čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy.

Sťažovateľka zastáva názor, že v predmetnej veci išlo o nesprávne posúdenie právnej povahy skutku, ktoré malo zároveň dopad na nesprávne ustálenie osoby zákonného sudcu, ako aj na samotné vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie, čo podľa nej dostatočne odôvodňuje záver o nezákonnosti jej väzby.

Sťažovateľka zastáva názor, že okresný súd nie je príslušný na prerokovanie jej trestnej veci, no nie z dôvodu vecnej, ale miestnej nepríslušnosti. Uvádza, že „je obžalovaná z trestného činu poisťovacieho podvodu podľa § 223 Tr. zák. Nakoľko sa podľa ustálenej súdnej praxe za miesto spáchania trestného činu podvodu, považuje jednak miesto, kde páchatel uviedol niekoho do omylu, alebo využil niečí omyl, či zamlčal podstatné okolnosti, ďalej miesto, kde poškodenému vznikla škoda, a tiež miesto, kde sa páchatel obohatil (vid'. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. 1. 2012, sp. zn. 5 Ndt 17/2012), pričom ani jedna z týchto okolností sa neuskutočnila v obvode Okresného súdu Nitra, nemožno Okresný súd Nitra považovať za miestne príslušný, a teda ani za zákonný.“. Vzhľadom na uvedené sa domnieva, že „nesprávne ustálenie príslušnosti (vecnej, resp. miestnej) súdu, a tým aj osoby zákonného sudcu pri rozhodovaní o vzatí do väzby, resp. jej ďalšom trvaní v prípravnom konaní, vyplývajúce zo skutočnosti, že pôvodne pri vzatí do väzby ustálená príslušnosť súdu je po podaní obžaloby zmenená bez existencie a uvedenia relevantných dôvodov na takúto zmenu, môže za určitých konkrétnych okolností spôsobiť neprípustný zásah do práva na zákonného sudcu v konaní o väzbe, ktoré je vyvoditeľné tak z čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj z čl. 5 ods. 4 dohovoru...“. Podľa sťažovateľky nemal okresný súd predmetnú trestnú vec postúpiť špecializovanému trestnému súdu, ale buď Okresnému súdu Banská Bystrica, pretože v jeho obvode dochádzalo podľa obžaloby k uvedeniu poškodeného do omylu, prípadne Okresnému súdu Bratislava (sťažovateľka neoznačila konkrétny okresný súd v Bratislave, pozn.), pretože v jeho obvode došlo ku škode poškodeného aj k obohateniu obvinených. K správne ustáleniu vecnej a miestnej príslušnosti nakoniec nedošlo ani zo strany najvyššieho súdu.

Vo vzťahu k rozhodovaniu o jej žiadosti o prepustenie z väzby sťažovateľka uvádza, že okresnému súdu podala prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby, okresný súd však o nej nerozhodol napriek tomu, že ju mal k dispozícii takmer desať dní, ale postúpil ju špecializovanému trestnému súdu, ktorý o nej rozhodol 17. decembra 2015, potom, čo najskôr vyslovil svoju nepríslušnosť vo veci. Uvedeným postupom špecializovaný trestný súd podľa sťažovateľky porušil jej právo na zákonného sudcu, osobnú slobodu, byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu a na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov vyjadrené

v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a v čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa jej názoru špecializovaný trestný súd po vyslovení svojej nepríslušnosti už nemal o jej žiadosti o prepustenie z väzby rozhodovať, ale mal predmetnú trestnú vec postúpiť na najvyšší súd, pričom o jej žiadosti sa malo rozhodnúť až po rozhodnutí sporu o príslušnosť. Sťažovateľka podala proti rozhodnutiu špecializovaného trestného súdu sťažnosť, ktorú najvyšší súd ako nedôvodnú zamietol.

Sťažovateľka ďalej namieta, že rozhodnutím špecializovaného trestného súdu o väzbe a následne uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 45/2015 došlo aj k zásahu do jej základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, tiež do základného práva byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu uvedeného v čl. 17 ods. 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru z dôvodu, že podľa nej by pri rozhodovaní o väzbe po podaní obžaloby mali byť dôvody väzby zosilnené oproti predchádzajúcemu štádiu trestného konania. Sťažovateľka po poukázaní na príslušnú judikatúru ústavného súdu, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva zastáva názor, že v jej prípade neexistovala žiadna dôvodná obava, že by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohla pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pričom špecializovaný trestný súd ani najvyšší súd nepodložili túto obavu žiadnymi relevantnými dôkazmi, na základe ktorých by mala byť väzba opodstatnená.

Sťažovateľka v sťažnosti tiež namieta, že zo strany okresného súdu, špecializovaného trestného súdu, ako aj najvyššieho súdu bolo porušené jej právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a zásada rovnosti zbraní vyjadrená v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru z dôvodu, že nebola upozornená na zmenu právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom obžaloby, v súlade s § 244 ods. 2 Trestného poriadku. Za zmenu právnej kvalifikácii sťažovateľka považuje to, že okresný súd pri predbežnom prerokovaní obžaloby na neverejnom zasadnutí dospel k záveru, že skutok, ktorý je predmetom obžaloby, bol spáchaný zločineckou skupinou, a nie organizovanou skupinou.

Sťažovateľka tiež namieta, že konaním okresného súdu, špecializovaného trestného súdu, ale aj najvyššieho súdu bolo porušené aj jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože od podania obžaloby okresnému súdu po podanie sťažnosti ústavnému súdu uplynuli viac ako 4 mesiace a vec je stále v rovnakom štádiu konania, ako bola pri podaní obžaloby, pričom od jej vzatia do väzby už uplynulo 21 mesiacov, čo podľa sťažovateľky nemožno považovať za konanie bez zbytočných prietahov.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a následne rozhodol vo veci samej týmto nálezom:

„1. Základné právo sťažovateľky [REDAKOVANÉ] na zákonného sudcu uvedené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndt 27/2015 zo dňa 11.01.2016 porušené bolo.

2. ... na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tost 45/2015 zo dňa 07.01.2016 porušené bolo.

3. ... byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu uvedeného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tost 45/2015 zo dňa 07.01.2016 porušené bolo.

4. ... na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tost 45/2015 zo dňa 07.01.2016 porušené bolo.

5. ... na prejednanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndt 27/2015 zo dňa 11.01.2016 porušené bolo.

6. ... na obhajobu uvedené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndt 27/2015 zo dňa 11.01.2016 porušené bolo.

7. ... na zásadu rovnosti zbraní podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndt 27/2015 zo dňa 11.01.2016 porušené bolo.

8. ... na zákonného sudcu uvedené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1T/39/2015-11248 porušené bolo.

9. ... na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1 T/39/2015-11294 porušené bolo.

10. ... byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu uvedeného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1 T/39/2015-11294 porušené bolo.

11. ... na prejednanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1 T/39/2015-11248 porušené bolo.

12. ... na prejednanie vecí bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1 T/39/2015-11294 porušené bolo.

13. ... na obhajobu uvedené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1T/39/2015-11294 porušené bolo.

14. ... na zásadu rovnosti zbraní podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1 T/39/2015-11294 porušené bolo.

15. ... na zákonného sudcu uvedené v čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 Ústavy a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3, ods. 4 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

16. ... na osobnú slobodu uvedené v čl. 17 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33 Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

17. ... byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu uvedeného v čl. 17 ods. 5 Ústavy SR a čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a ods. 4 Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

18. ... na prejednanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

19. ... na obhajobu uvedené v čl. 50 ods. 3 Ústavy a čl. 6 ods. 3 písm. b) Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

20. ... na zásadu rovnosti zbrani podľa čl. 48 ods. 2 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru Uznesením Okresného súdu v Nitre sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24.11.2015 porušené bolo.

21. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Ndt 27/2015 zo dňa 11.01.2016 sa zrušuje.

22. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 2 Tost 45/2015 zo dňa 07.01.2016 sa zrušuje.

23. Uznesenie Špecializovaného trestného sudu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1T/39/2015-11294 sa zrušuje.

24. Uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku zo dňa 17.12.2015, č. k. PK-1T/39/2015-11248 sa zrušuje.

25. Uznesenie Okresného súdu Nitra zo dňa 24.11.2015, sp. zn. 33Tk/2/2015 sa zrušuje.

26. Okresnému súdu v Nitre sa prikazuje, aby sťažovateľku [REDAKOVANÉ] prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

27. Sťažovateľke Ústavný súd SR priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 EUR, ktoré je Okresný súd Nitra povinný vyplatiť na účet Advokátskej kancelárie Dávida Štefanku, so sídlom Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava číslo účtu [REDAKOVANÉ] v bankovom ústave [REDAKOVANÉ] do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým

v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011).

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má

právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva: b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby...

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal sťažnosť, ktorou sťažovateľka namieta porušenie už označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015, uzneseniami špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 39/2015-11248 zo 17. decembra 2015 a č. k. PK-1 T 39/2015-11294 zo 17. decembra 2015 a uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016 a sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016, a dospel k týmto záverom:

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015

Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že uznesením okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015, ktorým bola vec postúpená špecializovanému súdu, boli porušené jej základné práva na zákonného sudcu, na osobnú slobodu, byť vzatý do väzby

iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu, na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov, na obhajobu a zásadu rovnosti zbraní.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o s'ťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa s'ťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto s'ťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02, II. ÚS 142/2015).

Z uvedeného vyplýva, že v konaní o s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha právomoc ústavnému súdu zaoberať sa porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (*mutatis mutandis* I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd občana je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Proti uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok (s'ťažnosť). Príslušným súdom na poskytnutie ochrany proti namietanému porušeniu s'ťažovateľkou označených práv bol preto Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v rámci konania o s'ťažnosti proti uzneseniu okresného súdu. Ústavný súd vlastnou činnosťou zistil, že proti uzneseniu okresného súdu bola podaná s'ťažnosť, o ktorej krajský súd rozhodol

11. novembra 2015. Vzhľadom na uvedené ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti, ktorá smeruje proti uzneseniu okresného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde poukazuje ústavný súd na to, že je pri prerokovaní sťažnosti viazaný petitom, a preto môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označila za porušovateľa svojich práv. Sťažovateľka žiada vysloviť porušenie svojich práv uznesením okresného súdu.

V súvislosti s touto časťou sťažnosti smerujúcou podľa petitu proti uzneseniu okresného súdu ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) nemôže dôjsť samotným rozhodnutím konkrétneho orgánu verejnej moci, ale len jeho postupom (nečinnosťou, nesprávnym postupom a podobne). Z uvedeného vyplýva, že v prípadoch, ak sťažovateľ namieta porušenie tohto práva konkrétnym rozhodnutím orgánu verejnej moci, nie jeho postupom, ústavný súd takú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (m. m. III. ÚS 258/05, III. ÚS 337/08, IV. ÚS 724/2014). Ústavný súd preto rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej.

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 39/2015-11248 zo 17. decembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016

2.1 Sťažovateľka v sťažnosti uvádza, že špecializovaný trestný súd uznesením č. k. PK-1 T 39/2015-11248 zo 17. decembra 2015 porušil jej základné právo na zákonného

sudcu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Špecializovaný trestný súd už uvedeným uznesením vyslovil podľa § 244 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku svoju vecnú nepríslušnosť vo veci, pretože dospel k záveru, že v tomto prípade nejde o trestný čin vymedzený v písmene a) až l) Trestného poriadku, nejde o spoločné konanie v zmysle § 14 písm. m) Trestného poriadku a spôsobená škoda nedosahuje výšku uvedenú v § 14 písm. k) Trestného poriadku, a zároveň uviedol, že podľa jeho názoru bol trestný čin spáchaný organizovanou skupinou. Z uvedeného dôvodu špecializovaný trestný súd v predmetnej veci vyvolal spor o príslušnosť, a preto predmetnú vec postúpil najvyššiemu súdu.

Podľa § 22 ods. 1 Trestného poriadku spory o príslušnosť medzi súdmi rozhoduje súd im najbližšie spoločne nadriadený.

Podľa § 22 ods. 2 Trestného zákona najbližšie spoločne nadriadený súd okresného súdu alebo krajského súdu na jednej strane a Špecializovaného trestného súdu na druhej strane je najvyšší súd.

Spor o príslušnosť vznikne vtedy, ak súd, ktorý vo veci koná, dospeje k záveru, že nie je príslušný na prerokovanie veci, a preto vec postúpi inému súdu. V prípade, že súd, ktorému bola vec takto postúpená, svoju príslušnosť neuzná, musí svoju nepríslušnosť vysloviť uznesením a následne predložiť vec najbližšie spoločnému nadriadenému súdu.

V tomto konkrétnom prípade bol príslušný na konanie v spore o príslušnosť najvyšší súd, ktorý o ňom konal a aj rozhodol.

Ústavný súd sa preto aj v tejto časti sťažnosti obdobne ako v bode 1 časti II odôvodnenia riadil svojou doterajšou judikatúrou, podľa ktorej právomoc ústavného súdu je subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov, a preto

sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2.2 Podľa sťažovateľky uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016 bolo porušené jej základné právo na zákonného sudcu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru, základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov a „rovnosť zbrani“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ako aj právo na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru.

Porušenie práva na zákonného sudcu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka zakladá na tom dôvode, že podľa jej názoru nebola v konaní správne ustálená príslušnosť (vecná, resp. miestna) súdu, a tým aj osoby zákonného sudcu pri rozhodovaní o vzatí do väzby, resp. jej ďalšom trvaní v prípravnom konaní. Zastáva názor, že na konanie a rozhodovanie o skutku, pre ktorý proti nej bola podaná obžaloba, nie je príslušný okresný súd.

K porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru malo dôjsť podľa sťažovateľky z dôvodu, že od podania obžaloby na okresnom súde po podanie sťažnosti ústavnému súdu uplynuli viac ako 4 mesiace a vec je stále v rovnakom štádiu konania, ako bola pri podaní obžaloby, pričom od jej vzatia do väzby už uplynulo 21 mesiacov, čo podľa nej nemožno považovať za konanie bez zbytočných prietáhov.

K porušeniu základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a „rovnosti zbrani“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo podľa sťažovateľky preto, že nebola upozornená na zmenu právnej kvalifikácie skutku, ktorý je predmetom obžaloby, v súlade s § 244 ods. 2 Trestného poriadku.

Najvyšší súd napadnutým uznesením ako najbližšie spoločne nadriadený súd okresnému súdu a špecializovanému trestného súdu, medzi ktorými vznikol spor o príslušnosť, na podklade návrhu senátu špecializovaného trestného súdu preskúmal predložený spisový materiál a rozhodol, že príslušným na vykonanie konania v prvom stupni v trestnej veci sťažovateľky je okresný súd. Najvyšší súd ustálil, že skutok, ktorý je predmetom obžaloby, bol spáchaný organizovanou skupinou, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodnil. To, že sťažovateľka nesúhlasí s názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa ustálenia vecnej príslušnosti na konanie, nezakladá dôvod na vyslovenie porušenia jej základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Posúdenie príslušnosti súdu bolo v právomoci najvyššieho súdu, jeho závery nevykazujú známky svojvôle a sú primeraným spôsobom aj odôvodnené. Ústavný súd preto nevidí dôvod zasahovať do jeho rozhodnutia a považuje túto časť sťažnosti za zjavne neopodstatnenú.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016 ústavný súd v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde poukazuje na to, že je pri prerokovaní sťažnosti viazaný petitom, a preto môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označila za porušovateľa svojich práv. Sťažovateľka žiada vysloviť porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016. Ústavný súd rozhodol o odmietnutí tejto časti sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenej, odkazujúc na dôvody odmietnutia obdobnej časti sťažnosti týkajúcej sa však uznesenia okresného súdu sp. zn. 33 Tk 2/2015 z 24. novembra 2015 (s. 14).

Zjavne neopodstatnená je aj sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie základného práva na obhajobu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru a „*rovnosti zbraní*“ podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd nad rámec poznamenáva, že § 244 ods. 2 Trestného poriadku určuje povinnosť súdu oboznámiť osoby, ktorým sa doručuje rovnopis

obžaloby, a prokurátora so zmenou právnej kvalifikácie v tých prípadoch, keď posúdenie skutku nemá dopad na vecnú príslušnosť súdu.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky v časti, v ktorej namieta porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 48 ods. 1 a 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Ndt 27/2015 z 11. januára 2016, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označenými právami a namietaným uznesením najvyššieho súdu (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

3. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5, čl. 48 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 a čl. 6 ods. 1 a 3 písm. b) dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu č. k. PK-1 T 39/2015-11294 zo 17. decembra 2015 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016

3.1 Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému porušeniu označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením špecializovaného trestného súdu ústavný súd obdobne, ako to je už uvedené, poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Každá fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá namieta porušenie svojho základného práva, preto musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorý je kompetenčne predsunutý pred uplatnenie právomoci ústavného súdu (napr. II. ÚS 148/02, IV. ÚS 78/04, I. ÚS 178/04, IV. ÚS 380/04, II. ÚS 372/08).

Keďže proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok (sťažnosť), právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľky vo vzťahu k špecializovanému trestnému súdu mal najvyšší súd v rámci opravného konania (konania o sťažnosti). Týmto je vylúčená právomoc ústavného súdu. Sťažovateľka právo podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu využila a najvyšší súd o nej riadne rozhodol.

Ústavný súd preto nemá právomoc na prerokovanie sťažnosti v časti, ktorá smeruje proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd preto posudzoval sťažnosť sťažovateľky len v tej časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie označených základných práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Tost 45/2015 zo 7. januára 2016.

3.2 Sťažovateľka v sťažnosti namieta, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu bolo porušené jej právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru, právo byť vzatý do väzby iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu podľa čl. 17 ods. 5 ústavy a podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 dohovoru a právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka zastáva názor, že v tomto štádiu konania (po podaní obžaloby, pozn.) mali byť dôvody väzby zosilnené oproti predchádzajúcemu štádiu trestného konania. Podľa jej tvrdenia v jej prípade neexistovala žiadna dôvodná obava, že by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohla pokračovať v páchaní trestnej činnosti, pričom špecializovaný trestný súd ani najvyšší súd nepodložili túto obavu žiadnymi relevantnými dôkazmi, na základe ktorých by mala byť väzba opodstatnená. Podľa sťažovateľky postupom najvyššieho súdu bolo tiež porušené jej základné právo na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov, pretože od podania obžaloby okresnému súdu po podanie sťažnosti ústavnému súdu uplynuli viac ako štyri mesiace a vec je stále v rovnakom štádiu konania,

ako bola pri podaní obžaloby, pričom od jej vzatia do väzby už uplynulo 21 mesiacov, čo podľa nej nemožno považovať za konanie bez zbytočných priet'ahov.

Základné právo zaručené v čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí ústavný súd brať do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom verejnej moci, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00, II. ÚS 466/2013). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Obdobne aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Z už vyslovených právnych názorov ústavného súdu možno vyvodit', že z hľadiska rozsahu práv garantovaných prostredníctvom čl. 17 ústavy a práv vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru neexistujú medzi týmito právami zásadné rozdiely, keďže ustanovenia čl. 17 ústavy zahŕňajú aj práva vyplývajúce z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (napr. III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, IV. ÚS 181/07).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (m. m. II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00). Požiadavku obsiahnutú v tomto článku nemožno definovať in abstracto, ale musí sa posúdiť podľa okolností každej veci vrátane toho, čo v sťažnosti uviedol sťažovateľ (I. ÚS 109/03). Ústavný súd preto v prípade čl. 17 ústavy môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť

opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, resp. správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý ich viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne uspošobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03).

Vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná právomoc ústavného súdu len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby (alebo je vo väzbe), bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol do väzby vzatý pre konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu vyjadrenú v § 71 ods. 1 písm. a) až c) Trestného poriadku alebo okolnosti uvedené v odseku 2 tohto ustanovenia, a osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby (II. ÚS 76/02). Úlohou ústavného súdu je tiež sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd (III. ÚS 271/07, II. ÚS 465/2011). Ústavný súd preto nemôže zasahovať do skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ak ich z danej perspektívy možno pokladať za udržateľné.

Napadnutým uznesením najvyšší súd podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu, ktorý zamietol jej žiadosť o prepustenie z väzby.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva: „Vo všetkých sťažnostiach je dominantný dôvod - nepríslušnosť ŠTS na rozhodovanie o ich žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu po tom, čo mu bola vec postúpená a pred tým než by vyslovil svoju príslušnosť (pričom zároveň vyvolal spor o príslušnosť, tvrdí teda svoju nepríslušnosť). Z rovnakého dôvodu (rozhodovanie o väzbe pred vyslovením nepríslušnosti) poukazovali na nezákonnosť rozhodovania Okresného súdu Nitra, resp. Krajského súdu v Nitre. Poukazovali na nález Ústavného súdu II. ÚS 483/2015-47 zo dňa 11. novembra 2015, v ktorom bolo vyslovené porušenie práv obvinenej [REDAKOVANÉ] na urýchlené rozhodnutie o jej žiadosti o prepustenie z väzby v tejto trestnej veci Okresným súdom Nitra a Krajským súdom v Nitre. Ústavný súd Slovenskej republiky však napádané väzobné rozhodnutia nezrušil, ako bolo požadované v sťažnosti. ...

Obvinená [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] uviedla, že sa nestotožňuje s názorom Špecializovaného trestného súdu ohľadne dôvodov väzby a ich pretrvávania. Z doposiaľ vykonaných dôkazov nevyplýva, že by sa mala alebo mohla dopúšťať ďalšej trestnej činnosti, alebo že by pokračovala v jej páchaní. V zmysle vykonaného dokazovania takáto obava nemôže existovať ani hypoteticky, nakoľko spôsob realizácie trestnej činnosti ktorá sa jej kladie za vinu tkvie v kooperácii so zamestnancami poisťovní a používaní poisteného majetku. Toho času nedisponuje ani uvedeným majetkom, a ani spoluobvinené osoby v poisťovni už nepracujú. Postupom a úkonmi OČTK bola akákoľvek hypotetická možnosť páchania trestnej činnosti zmarená aj do budúcnosti.

Ďalej uviedla, že nesúhlasí s názorom ŠTS týkajúcim sa vecnej príslušnosti Okresného súdu Nitra a Krajského súdu Nitra pred právoplatnosťou uznesenia Okresného súdu Nitra, sp. zn. 33Tk/2/2015 zo dňa 24. novembra 2015. Uvedeným uznesením bola podľa § 244 ods. 1 písm. a) Tr. por. predmetná trestná vec, v ktorej je ona v procesnom postavení obvinenej, postúpená na prejednanie vecne príslušnému Špecializovanému trestnému súdu, pretože Okresný súd Nitra nebol na jej prejednanie vecne príslušný. Poukázala však na to, že dôvody pre ktoré Okresný súd Nitra konštatoval svoju nepríslušnosť boli prítomné už od počiatku prípravného konania, ako to uvádza aj okresný súd na str. 59 odôvodnenia zmieneného uznesenia. Vzhľadom na uvedené je toho názoru, že prokurátor a Okresný súd Nitra mohli mať vedomosť o vecnej nepríslušnosti už počas

prípravného konania, a preto nemožno pokladať doterajšiu väzbu za zákonnú z dôvodov ako uviedla vo svojej žiadosti o prepustenie.

Nestotožnila sa ďalej ani s posúdením existencie výnimočných okolností v zmysle § 80 ods. 2 Tr. por. odôvodňujúcich prijatie jej sľubu resp. nahradením väzby inými vhodným, zákonnými inštitútmi. Za naozaj výnimočnú okolnosť považuje potrebu starostlivosti o jej nepľnoleté dieťa, ktoré je toho času bez starostlivosti otca a matky. Z uvedeného dôvodu týmto v prvom rade ako matka apeluje na súd a zdvorilo žiada o starostlivé uváženie tejto výnimočnej okolnosti a nahradenie väzby (ak ju súd bude považovať za zákonnú) inými inštitútmi.

Podľa názoru obvinenej jej väzba nie je zákonná, taktiež sa domnieva, že dôvody väzby vzhľadom na vykonané dokazovanie, ako aj na jej správanie už ani netrávajú, a preto vzhľadom na vyššie uvedené navrhla, aby druhostupňový súd podľa § 194 ods. 1 písm. a) Tr. por. napadnuté uznesenie zrušil, a sám vo veci rozhodol tak, že ju prepustí na slobodu.

Alternatívne navrhla, aby súd prijal jej návrh na nahradenie väzby písomným sľubom, uložil jej dohľad probačného a mediačného úradníka a zároveň jej uložil splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení a zároveň prijal podľa § 81 Tr. por. peňažnú záruku v sume stanovenej súdom. ...

Obvinení vo svojich podaniach upozorňujú i na ďalšie nimi tvrdené chyby prípravného konania...

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) preskúmal napadnuté rozhodnutia a konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu podľa § 192 ods. 1 Tr. por. a zistil, že ŠTS rozhodol v súlade so zákonom a stavom veci. Podané sťažnosti sú preto v celom rozsahu nedôvodné.

Základným argumentom všetkých obvinených je nezákonnosť rozhodovania Okresného i Krajského súdu v Nitre o ich väzbe, hoci od počiatku mali vedieť, že nie sú na také rozhodovanie príslušní, čo nakoniec potvrdilo samotné rozhodnutie o postúpení veci ŠTS. Rovnako namietajú nezákonnosť rozhodovania ŠTS o ich väzbe v súvislosti s vyslovením svojej nepríslušnosti na konanie v prerokúvanej veci.

Za takýchto okolností základnou otázkou, ktorú je nevyhnutné vyriešiť pri rozhodovaní o sťažnostiach obvinených proti napadnutému uzneseniu, je otázka, ktorý, súd a v ktorom štádiu konania mohol rozhodnúť o väzbe obvinených – kto bol zákonný sudca

a zákonný súd (aj keď najvyšší súd rozhodnutie okresného a krajského súdu o väzbe priamo nepreskúmava).

K tomu je potrebné uviesť:

Súd, ktorému bola podaná obžaloba, je príslušný na rozhodovanie v dotknutom trestnom konaní o všetkých otázkach (i o väzbe) aj v prípade následného postúpenia vecí inému súdu pri predbežnom prerokovaní obžaloby senátom (preskúmaní obžaloby samosudcom), ak ide o otázku konania, ktorú je potrebné vyriešiť pred právoplatnosťou rozhodnutia o postúpení veci. To platí aj pre súd, ktorému bola vec postúpená a ktorý mieni vyvolať spor o príslušnosť (§ 22 Trestného poriadku), ak je potrebné rozhodnúť (napr. o väzbe) pred predložením veci najbližšie spoločne nadriadenému súdu.

Po podaní obžaloby je súd, ktorému bola podaná, povinný prednostne a urýchlene rozhodnúť o väzbe tak, aby k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe došlo do uplynutia lehoty uvedenej súbežne v § 76 ods. 3 a § 238 ods. 3 Trestného poriadku (lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní, ak by nedošlo k podaniu obžaloby). Takto postupuje súd aj v prípade, ak zároveň s rozhodnutím o väzbe alebo následne rozhodne o postúpení veci inému súdu ako súdu príslušnému v zmysle § 244 ods. 1 písm. h) alebo § 241 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

Iný výklad (a ponechanie rozhodovania o väzbe na súd, ktorému bola vec postúpená) by znamenal, že v mnohých prípadoch by nebolo možné zabezpečiť právoplatné rozhodnutie o väzbe (čo v prípade podania sťažnosti proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa predpokladá aj rozhodnutie nadriadeného súdu) mechanizmom paralelne ustanoveným v § 76 ods. 3, resp. 4 a v § 238 ods. 3 Trestného poriadku a obvinený by musel byť prepustený z väzby aj v prípade danosti väzobných dôvodov.

Správne preto postupoval Okresný súd Nitra, keď po podaní obžaloby 12. októbra 2015 rozhodol o ďalšom trvaní väzby prednostne 30. októbra 2015 a umožnil tak rozhodnutie Krajského súdu v Nitre v konaní o sťažnosti proti jeho rozhodnutiu 11. novembra 2015, teda krátko pred uplynutím lehoty na ktorú bola väzba naposledy predĺžená v prípravnom konaní (do 13. novembra 2015). Inak by musel byť použitý postup uvedený na konci prvej vety ustanovenia § 76 ods. 3 Trestného poriadku, teda prepustenie obvinených z väzby bez prieskumu danosti väzobných dôvodov: a to i v prípade existencie väzobných dôvodov.

Navyše, ak by Okresný súd Nitra rozhodoval o väzbe popri rozhodovaní o postúpení veci, teda pri predbežnom prejednaní obžaloby (s čím ustanovenie § 238 ods. 3 Trestného poriadku výslovne počíta), rovnako by rozhodoval ako príslušný súd, hoci vec ešte nebola právoplatne postúpená (a Krajský súd v Nitre by bol inštančne príslušný na rozhodnutie o sťažnosti proti obom dotknutým rozhodnutiam, a to aj v prípade odobrenia postúpenia veci svojim rozhodnutím). Podľa § 238 ods. 3 Trestného poriadku sa teda o väzbe po podaní obžaloby rozhodne, ak to okolnosti prípadu umožňujú, súčasne s rozhodnutím podľa § 244 Trestného poriadku, alebo, na účel dodržania v ustanovení § 238 ods. 3 Trestného poriadku zadefinovanej lehoty, ešte skôr. V preskúmvanej veci ide o druhý z vyššie popísaných prípadov.

V konečnom dôsledku, na základe Špecializovaným trestným súdom vyvolaného sporu o príslušnosť môže dôjsť rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k situácii, že predmetná vec bude prejednávaná pred pôvodne vec postupujúcim súdom, teda Okresným súdom Nitra. Špecializovaný trestný súd však rovnako správne rozhodnutie o žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby neodkladal, aj keď sa necítil byť príslušným súdom, nakoľko rozhodovanie až po vyriešení sporu o príslušnosť by nebolo dostatočne včasné (bezodkladné). Okresný súd Nitra už o týchto žiadostiach po 15. decembri 2015, (kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie o postúpení veci Špecializovanému trestnému súdu), rozhodnúť nemohol.

Okresný súd Nitra, ako to vyplýva z uznesenia o postúpení veci ŠTS z 24. novembra 2015, odôvodnil postúpenie veci tým, že podľa jeho názoru po skončení vyšetrovania, resp. po podaní obžaloby vykonané a ním komplexne vyhodnotené dokazovanie preukazuje, že ide o trestnú činnosť spáchanú zločineckou skupinou podľa § 129 ods. 4 Tr. zák. a nie organizovanou skupinou podľa § 129 ods. 2 Tr. zák., ako je to uvedené v obžalobe.

Skutočnosť, že ŠTS tomuto názoru protirečí, vyslovuje svoju nepríslušnosť a vyvoláva tým spor o príslušnosť v zmysle § 22 ods. 2 Tr. por., o ktorom rozhodne najvyšší súd, nie je skutočnosťou, ktorou by sa automaticky zo všetkých rozhodnutí Okresného súdu Nitra vydaných do 15. decembra 2015 (napríklad i o väzbe obvinených) stávali paakty a taktiež v prípade neuznania príslušnosti ŠTS, by napadnuté rozhodnutie bolo rozhodnutím nezákonného súdu.

Ako už bolo uvedené, každý súd, ktorému napadne v konkrétnej veci obžaloba je povinný samostatne rozhodovať o všetkých otázkach spojených s touto trestnou vecou až pokiaľ sa v predpísanom konaní právoplatne rozhodne o tom, že nie je príslušný ďalej konať. V prerokúvanej veci Okresný súd Nitra prestal byť príslušným na ďalšie konanie 15. decembra 2015, avšak všetky dovtedy vykonané úkony a vydané rozhodnutia sú z hľadiska pôsobnosti a príslušnosti zákonné.

Napadnuté rozhodnutie ŠTS je teda (aj) v tomto smere zákonné a ŠTS môže v tejto veci konať (napr. i o väzbe obvinených) až do momentu, keď (ak) sa v predpísanom konaní právoplatne rozhodne, že na ďalšie konanie v tejto trestnej veci nie je príslušný.

Čo sa týka podozrenia zo spáchania žalovaného činu, je dané na základe vykonaných dôkazov v rovine rozumnej pravdepodobnosti, resp. podozrenie zo spáchania činu nepominulo - to je potrebné konštatovať len rámcovo vo vzťahu ku väzobnému stíhaniu, nakoľko z hľadiska dokazovania viny v súdnom konaní nemôže súd participovať na unesení dôkazného bremena prokurátorom a po podaní obžaloby ide o kardinálnu otázku.

Pokiaľ ide o dôvody väzby tieto sú i naďalej dané tak, ako to podrobne konštatoval ŠTS v napadnutom uznesení, a citoval už v tomto odôvodnení najvyšší súd.

Niet pochybností o tom, že dôvody väzby podľa § 71 ods. 1. písm. a) Tr. por. u obvineného [REDAKOVANÉ] i dôvody väzby podľa § 71 ods. 1. písm. c) Tr. por. u všetkých štyroch obvinených sú naďalej dané a to i napriek uplynutiu 18 mesiacov odkedy boli obvinení vzatí do väzby a napriek podanej obžalobe (zákon umožňuje v tomto prípade väzobné stíhanie v prípravnom konaní až po dobu 24 mesiacov). Napriek tomu, že väzba nie je obligatórnym, ale subsidiárnym inštitútom zabezpečujúcim osoby obvinených v trestnom konaní a je potrebné skúmať vždy prednostne, či účel väzby nie je možné zabezpečiť inak než jej výkonom - náhradou väzby zákonnými prostriedkami, v tejto trestnej veci nie sú dané výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by v prípade podozrenia z obzvlášť závažného zločinu umožňovali nahradiť väzbu zárukou, písomným sľubom, či dohľadom probačného a mediačného úradníka, a to u žiadneho z obvinených – rozsiahla trestná činnosť, predpokladaná obžalobou nie je výnimočnou okolnosťou, ktorú by bolo možné zohľadniť v ich prospech.

Potreba starostlivosti o maloleté dieťa u obvinenej [REDAKOVANÉ] takou výnimočnou okolnosťou nie je, nakoľko obvinení v prípade mnohých trestných stíhaní sú

rodičmi a napriek tomu sú stíhaní väzobné. Práve aj na taký účel sú zákonom kreované alternatívy výkonu starostlivosti o dieťa, čo je v konečnom dôsledku povinnosťou zabezpečiť príslušných špecializovaných orgánov štátnej správy so sociálnoprávnou pôsobnosťou (podľa prezentovaných údajov sa má rozhodovať o zverení do ústavnej starostlivosti).

U obvinených nejde o jedinú trestnú činnosť, pre ktorú sú trestne stíhaní. ŠTS poukázal na ďalšie trestné veci, o ktorých sa koná pred inými súdmi a ich páchatelmi majú byť práve všetci štyria obvinení. Rovnako tak je nutné prihliadnuť i na 94 skutkov trestného činu poisťovacieho podvodu uvedených v obžalobe - nejde o jediný akt, ale rozsiahlu trestnú činnosť, ktorá je obvineným kladená za vinu. A napokon, ako správne konštatoval ŠTS v napadnutom uznesení, možnosť aplikovať náhradné inštitúty väzby (treba dodať – ak by boli dané výnimočné okolnosti prípadu), u obvinených zoslabuje aj obžalobou tvrdené páchanie trestnej činnosti uvedenej vzápätí po tom, čo boli prepustení v roku 2012 z väzby v trestnej veci vedenej Prezídium PZ - NAKA, NJFP pod ČVS:PPZ-71 I/NKA-FP-ZA-2012. Prezumpcia neviný síce v trestnom konaní platí, paralelne vedené trestné stíhania (navyše pre druhovo rovnakú trestnú činnosť) však je nutné z hľadiska posúdenia dôvodu preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) zohľadniť, inak by vzatie do väzby vôbec nebolo možné.

Z uvedeného je zrejmé a tým aj umocnené, že v prípade obvinených už orgány činné v trestnom konaní a súdy už využili možnosť nahradiť väzbu iným inštitútom, čomu však nezodpovedá následné obvinenie z inej trestnej činnosti, tiež ekonomického charakteru, z ktorej sú v prerokúvanej veci obžalovaní...

V ostatnom nie sú uplatnené sťažnostné námietky takého charakteru, aby sa bolo s nimi treba zaoberať nad rámec tohto odôvodnenia (v podstatných relevantných bodoch sú nim pokryté).

Formálne podmienky väzby sú pritom splnené aj podanou obžalobou voči všetkých štyrom obvineným, väzobné dôvody sú dané tak, ako je uvedené vyššie a rovnako je vyššie uvedené, prečo nemožno väzbu nahradiť zákonom ustanovenou garanciou...

V konečnom dôsledku, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, prezentovaný obhajobou, sa týka porušenia práv pri nezabezpečení bezodkladného rozhodnutia o väzbe, najmä pri predkladaní veci nadriadenému súdu (čo v tomto prípade nie je aktuálne).

Ústavný súd však ani v tomto prípade nevyhovel sťažovateľke z hľadiska jej návrhu na prepustenie z väzby.

Opierajúc sa o svoj ustálený právny názor, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho, resp. sťažnostného súdu, nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 8/2014), pretože prvostupňové a odvolacie (resp. sťažnostné) konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd prihliadal aj na uznesenie špecializovaného trestného súdu, ktorým bola zamietnutá žiadosť sťažovateľky o prepustenie z väzby.

Špecializovaný trestný súd si pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľky o prepustenie z väzby osvojil dôvod väzby tak, ako ho špecifikoval okresný súd vo svojom uznesení č. k. 33 Tk 2/2015-10874 z 30. októbra 2015, na ktoré poukázal, pričom uvádza, že *„Okresný súd Nitra pri posudzovaní a hodnotení bral do úvahy predovšetkým rozsiahlosť a množstvo obzvlášť závažného zločinu poisťovacieho podvodu spáchaného 94. dielčiami skutkami (každý obvinený svojou mierou zavinenia), dobu, po ktorú mal byť skutok obvinenými páchaný, spôsob, akým mal byť trestný čin vykonaný a prihliadol aj na to, že obvinení sa mali skutku dopúšťať ako členovia organizovanej skupiny. Okrem toho súd prihliadol aj na jednotlivé osoby obvinených v tom, že obvinení sú trestne stíhaní aj pre iné trestné činy kvalifikované ako obzvlášť závažné zločiny, páchaním ktorých si zadovažovali finančné prostriedky v neštandardne veľkom rozsahu. Z týchto skutočností súd ustálil, že obvinení mali disponovať finančnými prostriedkami vo veľkom rozsahu a z ich ďalším rozširovaním mali pokračovať až do zadržania v tejto trestnej veci, pretože súd zistil, že až obmedzenie ich osobnej slobody prerušilo trestnú činnosť obvinených, ktorej sa mali v zmysle podanej obžaloby dopúšťať. Pri posudzovaní postoja obvinených žalovanej trestnej činnosti vzal súd do úvahy, že títo sú aktuálne stíhaní vo veciach vedených na Okresnom súde Nitra pod..., sp. zn. 6T/120/2014, 5T/72/2014 a 5T/1672014 (obv. ██████████ ██████████)... Treba poukázať aj na to, že rozsiahlu daňovú trestnú činnosť menovaných obvinených vyšetruje Prezídium PZ – NAKA, NJFP pod ČVS: PPZ-711/NKA-FP-ZA-2012, pričom všetci obvinení boli v tej trestnej veci vo väzbe, ktorá bola u nich nahradená inštitútmi v zmysle § 80 ods. 1 Trestného poriadku a boli prepustení na slobodu v priebehu roku 2012. Začatie*

obdobia páchania trestnej činnosti je v tejto obžalobe datované dňom 05.11.2012 do apríla 2014, teda v období, keď boli na slobode, pričom aj tým súd dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku u obvinených [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] považoval za náležité preukázaný. S poukazom na uvedené skutočnosti súd vyvodil dôvodnú obavu, že všetci štyria obvinení by v prípade prepustenia z väzby na slobodu mohli v páchaní trestnej činnosti pokračovať.“

Vo vzťahu k inštitútom nahrádzajúcim väzbu špecializovaný trestný súd uviedol, že tieto s ohľadom na osoby obvinených a povahu prerokúvaného prípadu páchaného organizovanou skupinou po dlhší čas nemožno účel väzby a nahradenie dôvodov väzby dosiahnuť písomným sľubom, dohľadom probačného a mediačného úradníka či zložením peňažnej záruky, pretože ich nepovažoval za dostatočné. Keďže sa obvineným v tomto konaní kladie za vinu spáchanie obzvlášť závažného zločinu a keďže v tomto štádiu konania okolnosti uvádzané obvinenými v žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu nevyhodnotil ako výnimočné okolnosti prípadu, ich ponuku na prijatie písomných sľubov, uloženie dohľadu probačným a mediačným úradníkom a ponuku na zloženie peňažných záruk na nahradenie väzby neprijal. Špecializovaný trestný súd bol tiež toho názoru, že obava, že obvinení budú pokračovať v páchaní trestnej činnosti, je stále aktuálna a spoločnosť je potrebné pred touto hrozbou náležite chrániť väzobným stíhaním všetkých štyroch obvinených, pretože ju nemožno eliminovať ani prostriedkami uvedenými v § 80 a § 81 Trestného poriadku.

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu (v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu) vyplýva, že sťažovateľka sa nachádza vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zmyslom tzv. preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je zaistiť osobu obvineného, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že pri rozhodovaní o väzbe postačuje reálna hrozba, že obvinený bude konať tak, ako predpokladá už uvedený dôvod väzby, ak nebude vzatý do väzby. Zákon teda nevyžaduje absolútnu istotu o naplnení

dôvodu tzv. preventívnej väzby. Najvyšší súd (v spojení so špecializovaným trestným súdom) túto hrozbu vyvodil zo správania sťažovateľky, ktorá sa mala predmetnej trestnej činnosti spolu s ďalšími obvinenými dopustiť krátko po tom, čo bola v roku 2012 prepustená z väzby v inej trestnej veci, a ktorej páchanie bolo prerušené až obmedzením ich osobnej slobody. Zároveň všeobecné súdy prihliadali aj na to, že ide o rozsiahlu trestnú činnosť, keďže obzvlášť závažný zločin poisťovacieho podvodu, ktorý je predmetom obžaloby, bol spáchaný 94 čiastkovými skutkami a bol páchaný dlhšiu dobu.

Z citovaného odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ako aj špecializovaného trestného súdu je zrejmé, že všeobecné súdy sa adekvátne a preskúmateľným spôsobom vysporiadali s právne relevantnými argumentmi v súvislosti s rozhodovaním o väzbe sťažovateľky. Tieto odôvodnenia sú podľa názoru ústavného súdu ústavnoprávne akceptovateľné. Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia jasne uviedol, v čom vidí danosť väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z jeho rozhodnutia vyplýva, že konal v medziach svojej právomoci a v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Ústavný súd preto nevidí ani dôvod, aby zasahoval do skutkových a právnych záverov najvyššieho súdu.

Podľa § 25 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnený návrh (sťažnosť) ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a sťažovateľkou označenými základnými právami podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a právami podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 a 4 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí tejto časti sťažnosti na ďalšie konanie.

Na základe uvedeného ústavný súd odmietol v tejto časti sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Rovnako zjavne neopodstatnená je sťažnosť sťažovateľky aj v tej časti, v ktorej namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Dôvodom pre takéto rozhodnutie je podľa ústavného súdu tá skutočnosť, že označené články sa vzťahujú spravidla na súdne konanie vo veci samej, a nie na rozhodovanie o väzbe, ktoré nie je rozhodovaním vo veci samej. Princípy spravodlivého súdneho konania pri rozhodovaní o väzbe sú súčasťou čl. 17 ods. 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru. Sťažovateľka v odôvodnení sťažnosti namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov z dôvodu, že od podania obžaloby na okresnom súde po podanie sťažnosti ústavnému súdu uplynuli viac ako 4 mesiace a vec je stále v rovnakom štádiu konania, ako bola pri podaní obžaloby, pričom od jej vzatia do väzby už uplynulo 21 mesiacov, čo podľa nej nemožno považovať za konanie bez zbytočných prieťahov. Uvedenou formuláciou námietky mala sťažovateľka zrejme na mysli rýchlosť konania vo veci samej. Ústavný súd s poukazom na § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde a svoju judikatúru (IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05 IV. ÚS 2014) pripomína, že je pri prerokovaní sťažnosti viazaný petitom, v ktorom sťažovateľka žiadala vysloviť porušenie svojich práv uznesením najvyššieho súdu zo 7. januára 2016, a nie aj postupom najvyššieho súdu pri rozhodovaní o jej žiadosti o väzbe. Ústavný súd preto podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol, neprichádzalo už do úvahy rozhodovať o ďalších návrhoch uplatnených sťažovateľkou v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2016